

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası**QAYDALARI****MÜNDƏRİCAT:**

Əsas anlayışlar

FƏSİL 1. SİĞORTA TƏMİNATI

Maddə 1. Sığorta sinfi

Maddə 2. Sığorta riskləri

Maddə 3. Sığorta predməti

Maddə 4. Sığorta müqaviləsinin bağlanması qaydası

Maddə 5. Sığorta müqaviləsinə əlavələr və dəyişikliklər edilməsi və xitam verilməsi qaydası

Maddə 6. Sığorta müqaviləsi qüvvədə olduğu zaman tərəflərin hüquq və vəzifələri

Maddə 7. Sığorta məbləği və onun müəyyən edilməsi qaydası

Maddə 8. Sığorta obyektı

Maddə 9. Sığorta ödənişi

Maddə 10. Sığorta ödənişinin hesablanması

FƏSİL 2. SİĞORTA RİSKLƏRİNDƏN İSTİSNALAR

Maddə 11. Ümumi istisnalar

FƏSİL 3. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 12. Sığortanın əhatə etdiyi ərazi

Maddə 13. Sığorta haqqının ödənilməsi

Maddə 14. Valyuta haqqında qeyd-şərt

Maddə 15. Sığorta müddəti

Maddə 16. İkiqat sığorta

Maddə 17. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi

Maddə 18. Marağın keçməsi

Maddə 19. Məlumatın təhrif edilməsi və aldatma

Maddə 20. Təhlükəsizlik normalarının pozulması

FƏSİL 4. SİĞORTA HADİSƏLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR TƏLƏBLƏRİN TƏNZİMLƏNMƏSİ

Maddə 21. Zərərin qarşısının alınması və həcmnin azaldılması

Maddə 22. Sığorta hadisəsi baş verdikdə Sığortalının vəzifəsi

Maddə 23. Sığortaçı tərəfindən nəzarət

Maddə 24. Qalıqlara olan hüququn keçməsi və sığortalanmış əmlaka hüquqdan imtina

Maddə 25. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlərin siyahısı

Maddə 26. Subroqasiya hüququ

Maddə 27. Sığorta ödənişinin verilməsindən imtinanın əsasları

Maddə 28. Sığorta ödənişinin verilməsi, yaxud sığorta ödənişini verməkdən imtina olunması haqqında qərarın qəbul edilməsi müddəti, sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi qaydası

Maddə 29. Qismən sığorta

Maddə 30. Sığorta müqaviləsinin şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə və ya lazımı qaydada yerinə yetirilməməsinə görə tərəflərin məsuliyyəti

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları		
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 2 / 19	

Maddə 31. Mübahisələrin həlli qaydası

Maddə 32. Sığorta müqaviləsində əlavə şərtlərin nəzərdə tutulması

Əsas anlayışlar

Bu Qaydalarda və bu Qaydalar əsasında bağlanmış sığorta müqavilələrində aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə olunur:

Sığortaçı - sığorta qanunvericiliyi əsasında sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün müvafiq lisenziyaya malik olan, Sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan sığorta hadisəsi baş verdiyi halda qanunvericiliklə və ya müqavilə ilə müəyyən olunmuş qaydada sığorta ödənişini vermək öhdəliyi daşıyan Sığorta müqaviləsinin tərəfi olan yerli hüquqi şəxs; Bu Qaydalara görə Sığortaçı - “A-Qroup Sığorta Şirkəti” Açıq Səhmdar Cəmiyyətidir.

Sığortalı – sığorta haqqı ödəyən, sığorta obyektinin sığorta etdirilməsində sığorta marağı olan Sığorta müqaviləsinin tərəfi; Sığortalının rəhbər işçilərinin, vəzifəli şəxslərinin, işçilərin, Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə, Sığorta müqaviləsinə, vəkalətnaməyə və ya vəzifə öhdəliklərinə uyğun olaraq Sığortalının adından çıxış etmək səlahiyyəti verilmiş digər nümayəndələrinin fəaliyyəti Sığortalının fəaliyyəti hesab edilir.

Sığorta obyektı - Sığortalının sığortalanmış maşın və avadanlıqla bağlı qanunazidd olmayan əmlak mənafeleəri;

Sığorta hadisəsi - Sığorta müqaviləsinə görə sığorta ödənişinin Sığortalıya, yaxud faydalanan şəxsə ödənilməsi üçün əsas olan, Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən hadisə və ya yaranan hal;

Faydalanan şəxs - Sığorta müqaviləsinə əsasən sığorta ödənişini almalı olan şəxs;

Sığortanın müddəti – sığorta risklərinin sığortalandığı müddət;

Sığorta məbləği – sığortalanmış risklər üzrə Sığortaçının öhdəliyinin Sığorta müqaviləsi ilə müəyyənləşdirilmiş məbləğlə ifadə olunan son həddi;

Sığorta tarifi - sığorta haqqının sığorta məbləğindən faizlərlə ifadə olunmuş tarifi;

Sığorta haqqı – risklərin qəbul edilməsi və ya bölüşdürülməsi müqabilində Sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan qaydada Sığortalının Sığortaçıya ödəməli olduğu pul məbləği;

Sığorta ödənişi – sığorta hadisəsi baş verdikdə Sığortalının maşın və avadanlığına və ya əmlak mənafelelərinə dəymiş zərərin yerini doldurmaq məqsədilə Sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq Sığortaçı tərəfindən ödənilən maliyyə kompensasiyası;

Azadolma məbləği - sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və Sığortalının üzərində qalan hissəsi;

Mühüm şərtlər – Sığorta müqaviləsində, yaxud Sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş və Sığortalı tərəfindən yerinə yetirilməməsi Sığortaçının sığorta ödənişi verməkdən imtina etməsi və ya Sığorta müqaviləsinə, yaxud Sığorta şəhadətnaməsinə ləğv etməsi üçün əsas olan şərtlər;

Sığortanın ərazisi - sığorta təminatının qüvvədə olduğu ərazi;

Maşın və avadanlığın tam məhv olması – Sığorta hadisəsi nəticəsində maşın və avadanlığa dəymiş zərərin aradan qaldırılması (təmiri) üçün tələb olunan pul vəsaitinin həmin avadanlığın sığorta məbləğinin 100%-ni və ya ondan daha artıq məbləği təşkil etməsi halında maşın və avadanlıq tam məhv olmuş sayılır.

FƏSİL 1 SİĞORTA TƏMİNATI

Maddə 1. Sığorta sinfi

Bu Qaydalara əsasən təqdim olunan sığorta məhsulu əmlakın yanğından və digər risklərdən sığortası sinfinə aiddir.

Maddə 2. Sığorta riskləri

2.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortaçı Sığortalıya bu Qaydaların 11-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla hər-hansı bir ehtimal olunan və təsadüfi risklərdən təminat verir.

2.2. Sığortaçı və Sığortalı Sığorta müqaviləsinin şərtləri və müddəaları əsasında razılığa gəlirlər ki, əgər Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində həmin müqavilənin əmlak siyahısında göstərilmiş maşın və avadanlıq Sığorta təminatının qüvvədə olduğu müddət ərzində istənilən anda (yaxud Sığorta müqaviləsinin müddətinin Sığortaçının Sığortalıdan aldığı əlavə sığorta haqqı müqabilində uzadıldığı sonrakı müddət ərzində) müqavilədə göstərilmiş yerdə və ya coğrafi məkanda hər hansı səbəbə görə, həmin maşın və avadanlığın təmirini və ya dəyişdirilməsini zəruri edən dərəcədə, Sığorta müqaviləsinin şərtləri ilə xüsusi olaraq istisna edilməyən səbəbdən gözlənilmədən zərərə məruz qalarsa və ya məhv olarsa, Sığortaçı sığorta müqaviləsinin müvafiq müddəalarına əsasən Sığortalıya vurulmuş zərərin əvəzini Sığortaçının verəcəyi sığorta ödənişi məbləğinin Sığorta müqaviləsində göstərilmiş sığorta məbləğindən artıq olmaması şərti ilə ödəyəcəkdir.

2.3. Sığorta müqaviləsi maşın və avadanlığın müvəffəqiyyətlə istismara verilməsi şərti ilə, Sığortalının maşın və avadanlığının istismar edilib-edilməməsindən, təmizlənmə və ya əsaslı təmir üçün sökülmüş vəziyyətdə olmasından, yaxud belə əməliyyatların həyata keçirilməsi və ya maşın və avadanlığın sonrakı yenidən qurulması prosesində olmasından asılı olmayaraq sığorta təminatı verir.

Maddə 3. Sığorta predmeti

Sığortalı tərəfindən təklif edilən xidmətlərin yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulan onun mülkiyyətində, qanuni istifadəsində və ya icarəsində olan xüsusi təyinatlı texnika, maşın və avadanlıqlar.

Maddə 4. Sığorta müqaviləsinin bağlanması qaydası

4.1. Bu Qaydalara əsasən, Sığortaçı Sığorta müqaviləsini Sığortalı ilə bağlayır.

4.2. Sığorta müqaviləsini bağlamaqdan ötrü Sığortalı özünə məlum olan, Sığortaçının sığorta riskinin dərəcəsini müəyyənləşdirməsinə təsir edə biləcək halları özündə əks etdirən, yazılı ərizəni dolduraraq Sığortaçıya təqdim etməlidir. Bu ərizə Sığorta müqaviləsinin tərkib hissəsi hesab edilir.

4.3. Sığortalının ərizəsində aşağıdakı məlumatlar öz əksini tapmalıdır:

4.3.1. Sığortalının adı (fiziki şəxs olduqda, həmçinin soyadı və atasının adı, şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti), ünvanı və telefon nömrəsi;

4.3.2. sığorta predmeti haqqında məlumat;

4.3.3. riskin dərəcəsini və sığorta haqqını müəyyənləşdirmək üçün lazım olan digər məlumatlar.

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları		
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 5 / 19	

4.4. Sığorta müqaviləsi yazılı formada aşağıdakı kimi bağlanır:

4.4.1. Tərəflərin bu Qaydalar əsasında Sığorta müqaviləsini tərtib edərək qarşılıqlı imzalaması yolu ilə;

Və ya

4.4.2. Bu Qaydalar ilə Sığortalının razı olmasını təsdiq etməsi şərti ilə Sığortaçı tərəfindən ona sığorta şəhadətnaməsinin verilməsi yolu ilə.

4.5. Sığorta müqaviləsi bağlanarkən Sığortalı özünə məlum olan və Sığortaçının Sığorta müqaviləsindən imtina etmək, yaxud onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən bütün hallar barədə Sığortaçıya məlumat verməlidir.

4.6. Eyni sığorta marağı ilə bağlı bir neçə sığortaçı ilə Sığorta müqaviləsi bağlayan Sığortalı bu barədə sığortaçılardan hər birinə məlumat verməlidir. Həmin məlumatda digər sığortaçının adı və müvafiq sığorta məbləği göstərilməlidir. Tələb edildikdə, bu məlumatları təsdiq edən müvafiq sənədlər təqdim olunmalıdır.

4.7 Sığorta obyektini bir neçə sığortaçıda sığortaladığı halda, hər bir sığortaçı özünün bağladığı müqaviləyə müvafiq sığorta məbləğinin bütün bağlanmış müqavilələr üzrə ümumi sığorta məbləğinə olan nisbətində mütənasib olan miqdarında məsuliyyət daşıyır.

4.8. Sığorta müqaviləsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, Sığorta müqaviləsi sığorta haqqının ilk hissəsinin və ya tam ödənilməsindən sonra qüvvəyə minir.

4.9. Sığorta yalnız Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən sığorta hadisələrini əhatə edir.

Maddə 5. Sığorta müqaviləsinə əlavələr və dəyişikliklər edilməsi və xitam verilməsi qaydası

5.1. Sığorta müqaviləsinə edilən əlavələr və dəyişikliklər yazılı formada tərtib olunmalı və hər iki tərəfdən imzalanmalıdır.

5.2. Sığorta müqaviləsinə aşağıdakı hallarda vaxtından əvvəl xitam verilir:

5.2.1. sığorta predmeti artıq mövcud olmadıqda;

5.2.2. aşağıdakı hallar istisna olmaqla, Sığortalı fiziki şəxs öldükdə və ya Sığortalı hüquqi şəxs ləğv edildikdə:

5.2.2.1. əmlak sığortası müqaviləsini bağlamış Sığortalı Sığorta müqaviləsi bağlayarkən sığortalanmış əmlakı qəbul edəcək hər hansı şəxsi təyin etmiş olduğu, habelə sığorta hadisəsi baş verəndə Sığortaçının razılığı ilə onu dəyişdirmiş olduğu hallarda Sığortalı fiziki şəxs vəfat edərsə, onun həmin müqavilə üzrə hüquq və vəzifələri mülki qanunvericiliklə müəyyən olunmuş vərəsəlik qaydasında sığortalanmış əmlakı qəbul edən şəxsə keçir;

5.2.2.2. qanunvericilikdə və ya Sığorta müqaviləsində başqa şərtlər müəyyən edilməmişdirsə, Sığortalının hüquq və vəzifələri sığorta predmeti olan miras əmlakın yeni mülkiyyətçisinə, sahibinə və ya istifadəçisinə həm onun özünün, həm də Sığortaçının müqavilədə rəsmiləşdirilən razılığı ilə keçir;

5.2.2.3. Sığortalı olan hüquqi şəxs Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu dövrdə yenidən təşkil edildikdə, onun həmin Sığorta müqaviləsi üzrə hüquq və vəzifələri qanunvericiliyə uyğun olaraq müvafiq hüquq varisinə keçir;

5.2.3. sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalı olmadıqda və sığorta riskinin mövcudluğu, səbəbi sığorta hadisəsi olmayan hallara görə başa çatdıqda;

5.2.4. Sığortaçı Sığortalı qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirdikdə;

5.2.5. sığorta marağı artıq mövcud olmadıqda;

5.2.6. Sığortalı sığorta haqqını qanunvericilikdə və Sığorta müqaviləsində müəyyən edilən qaydada ödəmədikdə;

5.3. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu dövrdə Sığortalı məhkəmənin qərarı ilə fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edilmişdirsə, yaxud onun fəaliyyət qabiliyyəti məhkəmənin qərarı ilə məhdudlaşdırılmışdırsa, mülki məsuliyyət sığortası üzrə müqavilə məhkəmənin müvafiq qərarının qüvvəyə mindiyi andan xitam verilmiş hesab edilir, digər hallarda isə belə Sığortalının hüquq və vəzifələrini onun qəyyumu və ya himayəçisi həyata keçirir.

Maddə 6. Sığorta müqaviləsi qüvvədə olduğu zaman tərəflərin hüquq və vəzifələri

6.1. Sığortalının vəzifələri:

6.1.1. Sığorta haqqını vaxtında ödəmək;

6.1.2. Riskin dəyişməsi barədə hər hansı halların Sığortalıya əvvəlcədən məlum olduğu, yaxud bu halların Sığortalının özü tərəfindən ediləcəyi niyyəti olduğu təqdirdə, Sığortalı Sığortaçıya dərhal, bu halların onun iradəsindən asılı olmayaraq baş verdiyi təqdirdə isə bu hallar barədə məlumat aldığı andan dərhal sonra Sığortaçıya məlumat verməlidir və öz hesabına, müvafiq olduqda əlavə təhlükəsizlik tədbirlərini təmin etməlidir.

Sığortaçı belə məlumatı aldıqdan sonra sığorta müqaviləsini əvvəlki şərtlərlə davam etdirmək, yaxud sığorta müqaviləsindən imtina etmək və ya onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq barədə bildirişi Sığortalıya yazılı surətdə təqdim etməlidir. Sığortalının iradəsindən asılı olmayan halar istisna olmaqla, Sığortalı riskin artmasına yönələn hər-hansı hərəkət etməməli və üçüncü şəxslərin belə hərəkətlər etməsinin qarşısını almaq üçün bütün tədbirləri görməlidir.

6.1.3. öz hesabına zərərin və itkinin baş verməsinin qarşısının alınması üçün bütün ağılabatan təhlükəsizlik tədbirlərini görmək və bununla əlaqədar Sığortacının bütün ağılabatan tövsiyələrinə riayət etmək; sığortalanmış avadanlığın təhlükəsizlik texnikası qaydalarına və mövcud saxlanılma və istismar normalarına riayət etmək.

6.1.5. sığortaçının nümayəndələri tərəfindən sığorta predmetinin istənilən ağılabatan vaxt baxış və təftiş edilməsi üçün şərait yaratmaq və Sığortaçının nümayəndələrinə riskin qiymətləndirilməsi üçün zəruri olan ətraflı arayış, informasiya və sənədləri təqdim etmək.

6.1.6. sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan digər vəzifələr.

6.2. Sığortalının hüquqları:

6.2.1. sığorta müqaviləsi bağlanan zaman:

- sığortaçının maliyyə sabitliyi ilə bağlı kommersiya sirri olmayan məlumatı tələb etmək;
- sığorta müqaviləsinin şərtləri ilə tanış olmaq;

6.2.1. sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində:

- sığorta şəhadətnaməsi itirildikdə, onun dublikatını almaq;

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları		
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 7 / 19	

– Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi və bu Qaydalar ilə nəzərdə tutulmuş qaydada sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermək;

6.2.2. sığorta müqaviləsi üzrə üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməsini sığortaçıdan tələb etmək;

6.2.3. sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar.

6.3. Sığortaçının vəzifələri:

6.3.1. sığortalını sığorta müqaviləsinin şərtləri və bu sığorta Qaydaları ilə tanış etmək

6.3.2. bu Qaydaların və sığorta müqaviləsinin şərtlərinə riayət etmək;

6.3.3. peşəkar fəaliyyəti nəticəsində əldə etdiyi sığorta sirri hesab edilən məlumatları qorumaq, həmin məlumatları qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallardan başqa digər şəxslərə yaymamaq;

6.3.4. sığorta qanunvericiliyi və sığorta müqaviləsi ilə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirmək.

6.4. Sığortaçının hüquqları:

6.4.1. istənilən vaxt sığortalanmış əmlakın mövcud olmasını və vəziyyətini, istismar, saxlanma şəraitini, habelə sığortalı tərəfindən təqdim edilən məlumatların düzgünlüyünü yoxlamaq;

6.4.2. Sığorta riskinin artmasına təsir göstərə bilən hallar haqqında məlumatı aldıqdan sonra Sığortaçı :

a) Sığorta müqaviləsinə müvafiq dəyişikliklər edə bilər;

b) əlavə sığorta haqqının ödənilməsini tələb edə bilər;

c) Sığorta müqaviləsinə xitam verə bilər.

6.4.3. sığorta qanunvericiliyində və sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar.

Maddə 7. Sığorta məbləği və onun müəyyən edilməsi qaydası

7.1. Sığorta məbləği - Sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığorta obyektinin sığortalandığı və Sığortaçının öhdəliklərinin son həddi olan pul məbləğidir.

7.2. Sığorta ödənişinin ümumi məbləği Sığorta müqaviləsində təsbit edilmiş ümumi sığorta məbləğini, ayrı-ayrı maşın və avadanlığa münasibətdə sığorta ödənişlərinin məbləği isə belə maşın və avadanlığa münasibətdə Sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş sığorta məbləğlərini əşə bilməz.

7.3. Sığorta ödənişinin ümumi məbləği, Sığorta müqaviləsində təsbit edilmiş ümumi sığorta məbləğindən Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş vermiş sığorta hadisələri üzrə verilmiş sığorta ödənişlərinin ümumi məbləğini çıxıldıqdan sonra qalan məbləği əşə bilməz.

7.4. Sığorta məbləği Sığortalı ilə Sığortaçı arasında razılaşma əsasında müəyyənləşdirilir və maşın və avadanlığın Sığorta müqaviləsinin bağlandığı yerdə və tarixdə olan həqiqi dəyərindən - sığorta dəyərindən artıq ola bilməz.

Maddə 8. Sığorta obyektı

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları	
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 8 / 19

Bu Qaydalara əsasən, Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta obyektini Sığortalının, Sığorta olunanın, yaxud Faydalanan şəxsin Sığorta müqaviləsində göstərilmiş əmlaka (sığorta predmetinə) sahiblik, ondan istifadə və ona sərəncam verilməsi ilə bağlı qanunazidd olmayan hər hansı əmlak mənafehidir.

Maddə 9. Sığorta ödənişi

Sığortaçı Sığortalıya dəymiş zərərin əvəzini aşağıdakı qaydada ödəyir:

9.1. Sığortalanmış maşın və avadanlıq məhv olduqda və ya ona zərər vurulduqda:

Sığortalanmış əmlaka dəyən zərər aşağıdakı yolla müəyyən edilir:

9.1.1. Sığortalanmış maşın və avadanlıq məhv olduqda – aşınma dəyəri nəzərə alınmaqla həmin maşın və ya avadanlığa anoloji olan maşın və ya avadanlığın bazar qiyməti. Bura adi daşınma xərcləri, quraşdırılma xərcləri, əgər varsa gömrük rüsumları daxildir, bir şərtlə ki, bu cür xərclər əvvəlcədən sığorta məbləğinə daxil edilmiş olsunlar. Qalıqların dəyəri zərər məbləği hesablananda nəzərə alınmalıdır.

9.1.2. Sığortalanmış maşın və avadanlığa zərər vurulduqda - zədələnmiş əşyanın onun zərərdən əvvəlki olan istismara yararlı vəziyyətinə qaytarılması üçün sığorta müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş sığorta məbləğindən artıq olmayaraq, köhnəlmə (aşınma) nəzərə alınmaqla, zəruri bərpa xərcləri miqdarında.

Maşın və avadanlığın Bərpa xərclərinə aşağıdakılar daxildir:

- təmir işlərinin görülməsinə və təmir olunan maşın və avadanlığın vəziyyətindən asılı olaraq onların aşınma dəyəri çıxılmaqla zəruri ehtiyat hissələrinin alınmasına çəkilən xərclər;
- zədələnmiş əmlakın təmir məqsədi ilə onun demontaj (sökülüb) və yenidən quraşdırılması, materialların təmir yerinə aparılma və geri daşınması xərcləri, əgər varsa gömrük rüsumu və vergiləri, bir şərtlə ki, bu cür xərclər əvvəlcədən sığorta məbləğinə daxil edilmiş olsunlar.

Qalıqların dəyəri zərər məbləği hesablananda nəzərə alınmalıdır.

9.2. Əlavə iş vaxtları, gecə vaxtı, bayram günlərində işlərin həyata keçirilməsi və təcili daşımaya çəkilmiş xərclər yalnız belə xərclərin Sığortaçı ilə əvvəlcədən yazılı formada razılaşdırılması hallarında Sığortaçı tərəfindən ödənilir.

9.3. Sığortaçı öz mülahizəsi əsasında Sığortalıya vurulmuş zərərin əvəzini pul vəsaitlərinin ödənilməsi, zərər dəymiş maşın və avadanlığın dəyişdirilməsi və ya təmir edilməsi yolu ilə ödəyəcəkdir.

9.4. Aşağıdakı xərclər sığorta təminatına daxil edilmir:

- sığortalanmış əmlakın edilmiş yaxşılaşdırmalar və ya dəyişdirilmələr, onların əlavələrlə təchiz edilməsi və ya əsaslı təmir üzrə işlərin dəyəri.
- sığorta hadisəsindən asılı olmayaraq hər hansı bir halda tələb olunan profilaktiki təmir və texniki xidmət xərcləri.

9.5. Zərərçəkmiş əmlakın köməkçi və ya müvəqqəti təmirinin keçirildiyi halda, müvəqqəti təmirin dəyəri, əgər bu cür təmir işləri sığorta hadisəsi ilə əlaqədar yekun təmirin bir hissəsini təşkil etməklə təmirin ümumi dəyərini artırmırsa, Sığortaçı tərəfindən ödənilməlidir.

9.6. Sığortaçı tərəfindən təminat verilən zərərlərin azaldılması məqsədilə çəkilmiş zəruri və ağılabatan xərclər:

Belə xərclərin zəruri olması və Sığortaçının göstərişlərinə əməl edilməsi üçün çəkilməsi şərtlə, Sığortaçı tərəfindən təminat verilən zərərlərin azaldılması məqsədilə çəkilən ağılabatan xərclər.

Sığortalanmış əmlakın (maşın və avadanlığın) xilas edilməsi məqsədilə Sığortalı tərəfindən çəkilən əqlabatan və zəruri xərclər sığortalı tərəfindən təqdim olunmuş çəkilmiş xərcləri təsdiq edən müvafiq sənədlər (hesablar, qəbzələr, fakturalar, qaimələr, ödəniş sənədləri və sair) əsasında digər zərərlərlə birlikdə sığorta məbləğindən (sığorta məbləğinin bir hissəsindən) çox olmayaraq bu xərclərin həcmi həddində müəyyənləşir.

Sığortaçı, zərələrin qarşısını almaq və ya azaltmaq üçün Sığortalının mümkün (səmərəli) və əqlabatan tədbirləri bilərəkdən görməməsi nəticəsində ortaya çıxan xərcləri ödəmək öhdəliyi daşımır.

Maddə 10. Sığorta ödənişinin hesablanması

10.1. Sığorta müqaviləsində azadolma məbləği kimi göstərilmiş məbləğ Sığortaçı tərəfindən əsaslı qəbul edilən hər bir sığorta tələbinin və/və ya bir hadisə üzrə irəli sürülən bir necə tələbin yekun məbləğindən çıxılır və Sığortaçı belə tələbin və ya tələblərin azadolma məbləğinin çıxılmasından sonra qalan məbləğ üçün öhdəlik daşıyır.

10.2. Əgər Sığorta müqaviləsində hər bir sığortalanmış maşın və avadanlığa və ya maşın və avadanlıqlar qrupuna münasibətdə ayrıca azadolma məbləği müəyyən edilmişsə, sığorta ödənişinin məbləğinin hesablanması zamanı hər bir maşın və avadanlıq və ya maşın və avadanlıqlar qrupu üzrə azadolma məbləği ayrıca olaraq nəzərə alınacaqdır.

10.3. Sığortaçı tərəfindən əsaslı qəbul edilən hər bir vəsatətə və ya eyni hadisə üzrə bir necə vəsatətə münasibətdə ödəniləcək sığorta ödənişinin məbləği azadolma məbləği tətbiqindən əvvəl Sığorta müqaviləsinin müvafiq bölməsində göstərilmiş müvafiq sığorta məbləğini və məsuliyyət hədlərini aşmamalıdır.

10.4. Sığortalının üçüncü tərəfdən kompensasiya alması halında, bu kompensasiyanın məbləği azadolma məbləği tətbiqindən əvvəl sığorta ödənişi məbləğindən çıxılmalıdır.

10.5. Sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi tarixinə sığorta haqqının tam ödənilməməsi halında, Sığortaçı ödənilməmiş sığorta haqqının məbləğini sığorta ödənişinin məbləğindən çıxmaq hüququna malikdir.

10.6. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində həyata keçirilmiş sığorta ödənişinin ümumi məbləği Sığorta müqaviləsində göstərilmiş müvafiq məsuliyyət hədlərini və sığorta məbləğlərini aşmamalıdır.

FƏSİL 2

SİĞORTA RİSKLƏRİNDƏN İSTİSNALAR

Maddə 11. Ümumi istisnalar

Sığortaçı aşağıdakılar üçün məsuliyyət daşımır:

11.1. hər bir sığorta hadisəsi üzrə, Sığorta müqaviləsində əks olunmuş və Sığortalının özünün məsuliyyət daşdığı azadolma məbləği;

11.2. elektrik və ya mexaniki xarakterli nasazlıq və (və ya) sıradan çıxma, elektrik və ya mexaniki xarakterli sınma və (və ya) dayanma; soyuducu mayenin və ya hər hansı digər mayenin donması, yağlamanın keyfiyyətsiz olması, yağın və ya soyuducu mayenin çatışmaması nəticəsində baş verən itki və ya məhv olma. Lakin bu müddəada sadalananların nəticəsində hadisə baş verərsə və belə hadisə digər maşın və avadanlığa zərər dəyməsinə səbəb olarsa, belə vasitəli zərəyə qarşı bu Sığorta müqaviləsi ilə sığorta təminatı veriləcək;

11.3. burğu, bıçaq, yaxud digər kəsici hissələr, mişar diskləri, şablonlar, nümunələr, çiləyici və deşici səthlər, ekran və şəbəkə, kəmərlər, zəncirlər, elevator və kovneyer lentləri, batareyalar, təkərlər, birləşdirici məftillər və kabellər, elastik borular, müntəzəm olaraq əvəz edilən birləşdirici və qablaşdırıcı materiallar kimi, əvəz edilə bilən hissə və ləvazimatların zədələnməsi və ya məhv olması;

11.4. daxili buxar yaxud maye təzyiqinə məruz qalan hər hansı buxar və ya təzyiq qazanının və ya istənilən daxiliyanma mühərrikinin partlaması nəticəsində vurulan və itki;

11.5. ümumi tikinti və ya istehsalat sahələrində müstəsna olaraq istifadə edilməsi halları istisna olmaqla, ictimai yollarda istifadə üçün nəzərdə tutulan və buna icazəsi olan avtonəqliyyat vasitələrinə vurulan zərər və ya onların məhv olması;

11.6. gəmiyə və ya hər hansı üzən qurğuya zərər vurması və ya onların məhv olması;

11.7. suyun qabarması nəticəsində qismən və ya tam suya batma nəticəsində zərər vurulması və ya məhv olması;

- 11.8. Sığorta müqaviləsinə əks hal nəzərdə tutulmayıbsa, daşınma zamanı vurulan zərər və ya məhv olma;
- 11.9. maşın və avadanlığın davamlı olaraq istifadə edilməsinin birbaşa nəticəsi olaraq meydana gələn zərər (aşınma, paslanma, korroziya, maşın və avadanlığın kifayət qədər istifadə edilməməsi və normal hava şəraitinin olmaması səbəbindən keyfiyyətini itirməsi);
- 11.10. sığorta olunmuş hər hansı maşın və ya avadanlığın hər hansı testdən keçirildiyi, təyinatından kənar və istismar qaydalarında fərqli şəkildə istifadə edildiyi zaman meydana gələn zərər;
- 11.11. Sığorta müqaviləsinə əks hal nəzərdə tutulmayıbsa, yerin altında işləyən maşın və avadanlığın məhv olması və ya həmin maşın və ya avadanlığa zərər vurulması;
- 11.12. müharibə, hərbi müdaxilə, xarici ölkələrin düşmən hərəkəti, hərbi əməliyyatlar (müharibənin elan edilib edilməməsindən asılı olmayaraq), vətəndaş müharibəsi, iğtişas, inqilab, tətillər, lokaut, ictimai çaxnaşma, hakimiyyətin hərbi yolla qəsb edilməsi, hər hansı siyasi təşkilatla bağlı, yaxud bu təşkilatın adından və ya belə təşkilatla əlaqəli hərəkət edən müəyyən şəxslərin və ya şəxslər qrupunun qərəzli hərəkətləri, gizli sövdələşmə, müsadirə, hər hansı de-yure, yaxud de-fakto hakimiyyətin, yaxud dövlət orqanının əmri ilə aparılan əməliyyatlar nəticəsində baş verən və ya əmələ gələn və ya artan zərər. Sığorta müqaviləsinə hüsusi olaraq nəzərdə tutulduğu hallarda tətillər, lokaut, ictimai çaxnaşma risklərə təminat verilə bilər;
- 11.13. nüvə reyaktsiyası, nüvə şüalanması, yaxud radioaktiv zəhərlənmə nəticəsində birbaşa və ya dolaylı yol ilə baş verən və ya əmələ gələn və ya artan zərər;
- 11.14. belə qüsurlar və ya çatışmazlıqlar haqqında Sığortaçının məlumatının olub-olmamasından asılı olmayaraq, Sığorta müqaviləsinin qüvvəyə minmə anında mövcud olan və Sığortalıya və ya onun nümayəndəsinə məlum olmuş qüsurlar və ya çatışmazlıqlar nəticəsində meydana gələn zərər;
- 11.15. Sığortalı, onun işçiləri yaxud onun nümayəndəsinin qəsdli hərəkəti, yaxud qəsdən yol verdiyi səhlənkarlıq nəticəsində birbaşa və ya dolaylı yol ilə baş verən və ya əmələ gələn və ya artan zərər ;
- 11.16. tədarükçü və ya istehsalçının qanun və ya müqavilə əsasında məsuliyyət daşdığı zərərlər;
- 11.17. hər hansı vasitəli zərər (həyata keçirilən xidmətlərin dayanması ilə əlaqədar meydana gələn zərər) və ya məsuliyyət;
- 11.18. inventarlaşmanın həyata keçirildiyi zaman və ya növbəti texniki xidmət zamanı aşkar edilmiş itki və ya zərər;
- 11.19. Sığortalanmış maşın və avadanlığın istehsalı zamanı yol verilmiş qüsurların aradan qaldırılması xərcləri.
- 11.20. Sığorta müqaviləsinə digər şərtlər nəzərdə tutulmadıqda, Terrorçülük nəticəsində dəyən zərər və itkilər.
- 11.21. Sığortalının fəaliyyətinin və sığorta predmetinin spesifik xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla Sığorta müqaviləsində qanunvericiliyə zidd olmayan digər istisnalar nəzərdə tutula bilər.

FƏSİL 3 ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 12. Sığortanın əhatə etdiyi ərazi

Əgər Sığorta müqaviləsində sığortanın qüvvədə olduğu ərazi göstərilibsə, yalnız göstərilmiş ərazidə baş verən sığorta hadisələri bu sığorta təminatına daxildir. Sığorta müqaviləsində sığortanın qüvvədə olduğu ərazi göstərilməyibsə, bu sığorta yalnız Azərbaycan Respublikasının ərazi hüduqlarında qüvvədədir.

Maddə 13. Sığorta haqqının ödənilməsi

13.1. Sığorta haqqı illik sığorta tariflərinə əsasən hesablanır.

13.2. Sığorta haqqını nağdsız formada ödəyərkən Sığortalı ödəniş tapşırığında sığorta haqqının ödənilməsinin əsasını təşkil edən Sığorta müqaviləsinin nömrəsinə istinad etməlidir.

13.3. Sığorta haqqının ödənilməsi qaydası və forması Sığorta müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

13.4. Sığorta haqqı onun Sığortaçının bank hesabına daxil olduğu və ya Sığortaçı tərəfindən nağd ödəniş formasında alındığı gün ödənilmiş hesab olunur.

13.5. Sığorta haqqı və ya onun hissəsi vaxtında ödənilmədikdə Sığortaçı onun ödənilməsi üçün bu Qaydaların 13.6-ci bəndinin tələbini nəzərə alaraq yazılı surətdə 15 (on beş) günədək müddət müəyyən edə bilər.

13.6. Hər bir halda sığorta haqqı və ya onun razılaşdırılmış ilk hissəsi Sığorta müqaviləsi bağlandığı gündən bir aydan gec olmayaraq ödənilməlidir.

Maddə 14. Valyuta haqqında qeyd-şərt

14.1. Sığorta məbləğinin, azadolma məbləğinin və tələblərin xarici valyuta ilə ifadə olunduğu hallarda, bütün ödənişlər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ödənişin həyata keçirildiyi tarixə və ya ödənişə əsas verən sənədin tərtib edilməsi tarixinə olan rəsmi məzənnəsi əsasında Azərbaycan manatı ilə, ya da Azərbaycan Respublikasının valyuta tənzimlənməsi qanunvericiliyinə müvafiq olduğu hallarda hər hansı xarici valyuta ilə həyata keçirilə bilər.

14.2. Əgər sığorta ödənişinin verilməsi üçün əsas olan sənədlər Azərbaycan manatı və ya Sığorta müqaviləsinin valyutasından fərqli valyutada ifadə olunmuşdursa, Sığorta müqaviləsinin ifadə olunduğu valyutaya çevirmə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının həmin sənədin buraxıldığı tarixə uyğun rəsmi məzənnəsi əsasında həyata keçirilir.

Maddə 15 – Sığorta müddəti

Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsi, müqavilədə göstərilən başlanğıc və sona çatma tarixlərində Azərbaycan vaxtı ilə saat 24⁰⁰-da qüvvəyə minir və qüvvədən düşür.

Maddə 16. İkili (Çoxqat) sığorta

Podratçının maşın və avadanlığının sığortasında sığorta məbləği həmin əmlakın Sığorta müqaviləsi bağlandığı andakı həqiqi dəyərindən – sığorta dəyərindən çox olduğu halda (ikili və ya çoxqat sığorta halında), həmin müqavilə sığorta məbləğinin sığorta dəyərindən artıq olan hissəsində etibarsızdır.

Maddə 17. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsinin nəticələri

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları	
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 14 / 19

17.1. Bu Qaydaların 5-ci maddəsində göstərilən hallarda Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi üçün əsas olan şərait yarandıqda, Sığorta müqaviləsinə xitam verilməsində maraqlı olan tərəf dərhal digər tərəfi bu barədə yazılı xəbərdar etməlidir.

17.2. Sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş hallarda, həmçinin tərəflərin başqa cür razılaşmasına əsasən, Sığorta müqaviləsinə Sığortalının və ya Sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilərkən, bu barədə bir tərəf digərinə ən azı 30 (otuz) gün əvvəl (Sığorta müqaviləsi beş ildən çox müddətə bağlanmış olduqda 60 (altmış) gün, üç aydan az müddətə bağlanmış olduqda isə 5 (beş) iş günü əvvəl), tələbini əsaslandırdığı yazılı bildiriş göndərməlidir. Belə bildiriş Sığorta müqaviləsinin xitamı tarixini özündə əks etdirməklə Sığortalının və ya Sığortaçının Sığorta müqaviləsində göstərilən ünvanına göndərildikdə, Sığorta müqaviləsinə bildirişdə göstərilən tarixdən xitam verilmiş hesab edilir. Bu bildirişin poçt vasitəsilə göndərilməsi və qarşı tərəf tərəfindən alınması, həmin xəbərdarlığın edilməsi faktının sübut edilməsi üçün kifayətdir və Sığorta müqaviləsinə bildirişdə göstərilən tarixdən və vaxtdan xitam verilmiş hesab olunacaq. Bildiriş hər hansı digər vasitə ilə göndərildikdə və ya təqdim edildikdə yalnız o zaman çatdırılmış hesab ediləcək ki, qarşı tərəfinin onu almasını təsdiq edən kifayət qədər sübut olsun.

17.3. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, Sığortaçı həmin Sığorta müqaviləsi üzrə 25% işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla Sığorta müqaviləsinin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqqını ona qaytarır; əgər bu tələb sığortaçının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı sığorta haqlarını bütünlüklə sığortalıya qaytarır.

17.4. Sığorta müqaviləsinə Sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə o, sığorta haqqını bütünlüklə Sığortalıya qaytarır; əgər bu tələb Sığortalının Sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, Sığortaçı həmin Sığorta müqaviləsi üzrə 25% işlərin aparılması xərcləri çıxılmaqla, Sığorta müqaviləsinin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqqını qaytarır.

17.5. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqına bərabər və ya ondan çox miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, sığorta haqqı Sığortalıya qaytarılmır.

17.6. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqından az miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, həmin sığorta haqqı məbləği ilə sığorta ödənişi məbləği arasındakı fərq miqdarında sığorta haqqının Sığortalıya qaytarılması müvafiq olaraq bu Qaydaların 17.3 və 17.4-cü bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

17.7. Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta haqqının yenidən hesablanmalı olması halında Sığortaçı bunlardan hansının daha yüksək olmasından asılı olaraq, artıq qazanılmış sığorta haqqını və ya hər hansı minimal və (və ya) depozit sığorta haqqının qısamüddətli hissəsini saxlamaq hüququna malikdir.

Maddə 18. Marağın keçməsi

Maşın və ya avadanlığın satılması və yaxud onlara hüquqların digər şəxsə verilməsi halında, Sığortaçının yazılı razılığı olmazsa, Sığorta müqaviləsi ilə verilən sığorta təminatı, alıcıya və ya maşın və ya avadanlığa hüquqları alan hər hansı digər şəxsə aid edilmir. Bu halda Sığortaçı ilə Sığortalı və ya xeyrinə maşın və ya avadanlığın özgəninkiləşdirilən şəxs arasında yeni Sığorta müqaviləsi bağlana bilər.

Maddə 19. Məlumatın təhrif edilməsi və aldatma

Əgər Sığortalı və ya onun hər hansı nümayəndəsi Sığorta müqaviləsi bağlanan zaman və ya müqavilə bağlandıqdan sonra sığorta müqaviləsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən şərait və ya məlumatı gizlədər, yaxud təhrif edərsə, belə aldatmanın zərərin həcminə və digər məsələlərə aid olub-olmamasından asılı

olmayaraq aldatma yolu ilə yalan tələb irəli sürülsə, bu hal Sığorta müqaviləsinin etibarsız hesab edilməsi və irəli sürülən bütün tələblərin ödənilməməsi ilə nəticələnməkdir.

Maddə 20. Təhlükəsizlik normalarının pozulması

Əgər Sığortalı qanunvericiliklə müəyyən edilmiş yanğın təhlükəsizliyi, maşın və avadanlığın və onların yerləşdiyi ərazinin mühafizəsi, həyata keçirilən işlərin təhlükəsizliyinin təmin olunması qaydalarını və digər analogi qaydaları pozursa və belə qayda pozuntuları sığorta hadisəsinin yaranmasına birbaşa və ya dolayı yolla səbəb olursa, Sığortalı sığorta ödənişini verməkdən imtina etmək hüququnu əldə edir.

FƏSİL 4

SİĞORTA HADİSƏLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR TƏLƏBLƏRİN TƏNZİMLƏNMƏSİ

Maddə 21. Zərərin qarşısının alınması və həcmnin azaldılması

21.1. Bu sığorta ilə təminat verilib verilməməsindən asılı olmayaraq, Sığortalı artıq vurulmuş zərərin azaldılması və gələcəkdə baş verə biləcək zərərlərin qarşısının alınması məqsədi ilə bütün ağılabatan və zəruri tədbirləri görməyə borcludur. Sığortalının belə tədbirləri görməməsinin birbaşa və ya dolayı nəticəsi olaraq baş vermiş istənilən zərəərə qarşı sığorta təminatı verilmir.

21.2. Sığortalanmış maşın və avadanlığı xilas etmə, təmir etmə və ya onun qorunub saxlanması məqsədi ilə görülən bütün belə tədbirlər bütün maraqlı tərəflərin mənafeyi üçün həyata keçirilmiş hesab edilir və tərəflərdən heç birinin hüquqlarına təsir etmir. Belə tədbirlərin görülməsi zamanı Sığortalı Sığortaçıdan aldığı bütün təlimatlara əməl etməlidir.

Maddə 22. Sığorta hadisəsi baş verdikdə Sığortalının vəzifəsi

22.1. Bu Qaydalar əsasında bağlanmış Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə Sığortalı, yaxud Faydalanan şəxs hadisədən xəbər tutduqdan dərhal sonra və ya ən gec 3 (üç) iş günü ərzində Sığortaçıya və ya onun nümayəndəsinə, eyni zamanda qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin hadisə barədə məlumatlandırılmalı olan səlahiyyətli dövlət orqanlarına hər hansı vasitə ilə xəbər verməlidir.

22.2. sığortaçının nümayəndəsi baxış keçirənə qədər maşın və avadanlığı (zədələnmiş və zədələnməmiş əmlakı) sığorta hadisəsindən sonra düşdüyü vəziyyətdə saxlamalıdır. Sığortalı avadanlığın yerlərini yalnız təhlükəsizliyinin qorunması, zərərin azaldılması məqsədilə və ya sığortaçının razılığı ilə dəyişdirə bilər. Bu halda sığortalı onların vəziyyətini fotosəkil, videoçəkiliş və ya digər vasitələrlə qeyd etməyə borcludur;

22.3. Oğurluq və ya talan nəticəsində maşın və avadanlığın məhv olması və ya onlara zərər vurulması halında, Sığortalı bu barədə dərhal hüquq mühafizə orqanlarına məlumat verməlidir.

22.4. Sığortalı, sığorta hadisəsinin baş verməsi faktını təsdiq edən və (və ya) sığorta ödənişinin həcmnin müəyyənləşdirilməsi üçün lazım olan, qanunvericiliyə və işgüzar adətlərə uyğun olaraq tələb olunan sənədlər də daxil olmaqla, özündə olan bütün sənədləri Sığortaçıya təqdim etməlidir.

22.5. Sığortalı Sığortaçıya araşdırma aparmağa və ona zərərin baş verdiyi şəraiti, onun xarakteri və həcmi müəyyənləşdirmək üçün əhəmiyyət daşıyan sənədlərlə maneəsiz tanış olmaq imkanını verməlidir;

22.6. Sığorta təminatı verildikdən sonra Sığortalının itkiləri üçüncü şəxslər tərəfindən tam şəkildə, yaxud qismən ödənilərsə, o cümlədən qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş iddia müddəti ərzində qanuna görə Sığortalını sığorta təminatını əldə etmək hüququndan tam şəkildə və ya qismən məhrum edən şərait yaranarsa, Sığortalı üçüncü şəxslərdən vəsaitləri aldıqdan sonra, yaxud Sığortaçıdan qanun əsasında sığorta təminatının müvafiq hissəsini Sığortaçıya qaytarmaq barədə tələbi aldıqdan sonra 5 iş günü ərzində müvafiq məbləği geri qaytarmalıdır.

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları	
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 16 / 19

22.7. Sığorta hadisəsinin baş verməsi və vurulan zərərin həcmnin sübuta yetirilməsi öhdəliyini Sığortalı daşıyır.

22.8. Sığortalı təqsirkar şəxsə qarşı zərərin əvəzinin ödənilməsi tələbinin həyata keçirilməsi üçün mövcud qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görməlidir;

22.9. sığorta qanunvericiliyi və sığorta müqaviləsi ilə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirməlidir.

Maddə 23. Sığortaçı tərəfindən nəzarət

23.1. Sığortaçı hadisənin səbəblərini və baş verdiyi şəraiti müstəqil araşdırmaq hüququna malikdir. Sığortaçı bu Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta ödənişinin verilməsi üçün əsas ola biləcək hadisə və onun nəticələri ilə əlaqədar Sığortalının bütün hərəkətləri üzərində nəzarət etmək və sığorta ödənişinin həyata keçirilməsinə təsir edə bilən bütün məsələlər haqqında qərar qəbul etmək imkanına malik olmalıdır.

23.2. Sığortalı Sığortaçı və yaxud onun təyin etdiyi ekspert tərəfindən baxış həyata keçiriləndə sığorta hadisəsi nəticəsində zədələnmiş sığorta obyektini sığorta hadisəsindən sonrakı vəziyyətdə saxlamağa borcludur.

23.3. Sığortaçı zərərin baş verdiyi əraziyə daxil ola, zədələnmiş maşın və avadanlığın ona təqdim edilməsini tələb edə bilər. Sığortaçının belə hərəkətləri etməsi, sığorta hadisəsi ilə bağlı hər hansı öhdəliyin Sığortaçı tərəfindən qəbul edilməsi kimi qiymətləndirilə bilməz. Yuxarıdakı şərtlərə əməl olunmadıqda sığorta ödənişi verilmir.

23.4. Əgər Sığortalı ilə Sığortaçı arasında zərərin miqdarının real təmir xərcləri əsasında müəyyən edilməsi barədə razılıq əldə edilərsə, onda təmir emalatxanası da təmir işləri başlanmazdan əvvəl Sığortaçı ilə razılaşdırılmalıdır.

23.5. Sığortalı sığorta hadisəsinin digər iştirakçılarının və sığorta hadisəsi ilə bağlı məsələlərə baxan səlahiyyətli dövlət orqanlarının bununla bağlı bütün hərəkətləri barədə Sığortaçıya təxirə salınmadan məlumat vermək öhdəliyi daşıyır.

23.6. Sığorta hadisəsi ilə bağlı bütün rəsmi və qeyri-rəsmi təhqiqatlarda Sığortaçı öz hesabına sığortalının maraqlarını təmsil və müdafiə etmək hüququna malikdir.

23.7. Sığortaçı dəymiş zərəri müxtəlif üsullarla bilavasitə özü qiymətləndirir. Zəruri hallarda hadisənin baş vermə səbəblərinin və zərərin həcmnin müəyyən edilməsi ilə bağlı işlərin aparılması sığortaçı tərəfindən ixtisaslaşdırılmış müəssisələrə (müstəqil ekspertlərə, qiymətləndirmə müəssisələrinə, qəza komissarlarına) həvalə edilə bilər.

Maddə 24. Qalıqlara olan hüququn keçməsi və sığortalanmış əmlaka hüquqdan imtina

24.1. Sığortaçı sığortalanmış maşın və avadanlığın tam məhvini və ya onun oğurlanmasının əvəzini ödəyərsə, yaxud onun ayrı-ayrı hissələrini dəyişdirsə, Sığortaçının belə hüquqlardan istifadə etmək qərarına gəlməsi şərtlə, Sığortalının sığortalanmış maşın və avadanlığa və ya onların dəyişdirilmiş hissəsinə olan hüquqları Sığortaçıya keçir. Bu halda, Sığortalı həmin hüquqların Sığortaçıya keçməsi üçün bütün zəruri tədbirləri (o cümlədən, müvafiq icra həkimliyyəti orqanlarında maşın və avadanlığın qeydiyyatdan çıxarılması və Sığortaçının adına qeydiyyata salınması ilə bağlı olan işləri) öz hesabına görməlidir. Lakin Sığortalı Sığortaçının razılığı olmadan maşın və avadanlığa olan hüquqlarından üçüncü şəxslərin xeyrinə imtina etmək hüququna malik deyil.

24.2. Sığortalı bu Qaydalara əsasən tam məhv olmuş sayılan maşın və avadanlığı öz sərəncamında saxlamaq qərarına gələrsə, bu halda Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya verilməli olan sığorta ödənişi sığorta məbləğinin 75(yetmiş beş) faizini təşkil edəcəkdir.

24.3. Oğurlanmış maşın və avadanlıq sığorta ödənişinin verilməsindən sonra aşkar edilərsə, Sığortaçının öz mülahizəsi əsasında sığortalanmış əmlakı özündə saxlamaq və yaxud onu Sığortalıya qaytarmaq hüququ vardır. Sonuncu halda sığortalanmış maşın və avadanlığa görə alınmış sığorta ödənişi Sığortaçıya geri qaytarılmalıdır və Sığortaçı yalnız oğurluq nəticəsində sığortalanmış əmlaka vurulmuş zərəre görə bu Sığorta müqaviləsinin şərtlərinə müvafiq olaraq məsuliyyət daşıyır.

Maddə 25. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlərin siyahısı

Sığorta ödənişinin verilməsi haqqında qərar qəbul etmək üçün Sığortalı aşağıdakı sənədləri Sığortaçıya təqdim etməlidir:

- 25.1. sığorta hadisəsi haqqında yazılı ərizə;
- 25.2. Sığorta müqaviləsinin (Sığorta şəhadətnaməsinin) əsli;
- 25.3. sığorta hadisəsinin baş verməsini təsdiq edən sənəd;
- 25.4. zərərin həcmi müəyyənləşdirən sənədlər;
- 25.5. Sığortaçının mülahizəsinə əsasən, sığorta ödənişinin verilməsi haqqında qərar qəbul etmək üçün lazım olan digər sənədlər.

Maddə 26. Subroqasiya hüququ

26.1. Subroqasiya hüququ, sığorta ödənişini almış şəxsin ona dəymiş zərəre görə məsuliyyət daşıyan üçüncü şəxsə qarşı malik olduğu hüquqlardan və vasitələrdən həmin ödənişi vermiş Sığortaçının istifadə etmək hüququdur.

26.2. Sığortalı Sığortaçının subroqasiya hüququnun təmin edilməsi üçün öz imkanları çərçivəsində ona hər cür kömək göstərməlidir və Sığortaçını Sığortalının adından tələb irəli sürmək üçün zəruri olan bütün sənədlər, sübutlar və məlumatlarla təmin etməlidir.

26.3. Sığortalının hər hansı məhkəmədənə razılışma və ya məhkəmə qərarı əsasında zərəre görə məsuliyyət daşıyan şəxslərdən aldığı təminat məbləğləri ilk növbədə Sığortaçının Sığorta müqaviləsi üzrə həyata keçirdiyi sığorta ödənişinin əvəzinin ödənilməsinə sərf olunacaq. Yalnız Sığortaçının həyata keçirdiyi sığorta ödənişinin tam məbləğinin Sığortaçıya qaytarılması halında, Sığortalı qalan məbləği almaq hüququnu əldə edir.

26.4. Əks qaydanın Sığorta müqaviləsində təsbit olunduğu hallar istisna olmaqla, Sığortalı Sığortaçının əvəzini ödədiyi zərərlər üçün məsuliyyət daşıyan şəxsə qarşı tələb hüququndan imtina edərsə və ya Sığortalının təqsiri üzündən bu hüquqdan istifadə qeyri-mümkün olarsa, Sığortaçı sığorta ödənişini ödəmək öhdəliyindən tam və ya qismən azad olunur və sığorta ödənişinin tam və ya müvafiq hissəsini özünə qaytarmaq hüququnu əldə edir.

Maddə 27. Sığorta ödənişinin verilməsindən imtinanın əsasları

Əgər Sığorta müqaviləsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, aşağıdakı hallarda sığorta ödənişinin verilməsindən imtina edilir:

27.1. bu Qaydaların 6.1.2. və 22.1-ci bəndlərinin tələblərinə əməl edilməməsi nəticəsində, o cümlədən sığorta predmeti və (və ya) sığorta hadisəsi barəsində Sığortalının Sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi nəticəsində Sığortaçının sığorta riskini qiymətləndirmək, həmçinin sığorta hadisəsinin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması ilə əlaqədar olaraq onun mənafeləri əhəmiyyətli dərəcədə pozulduqda ;

27.2. bu Qaydalarda nəzərdə tutulan Mühüm şərtlərin yerinə yetirilməməsi ilə sığorta hadisəsi arasında əlaqənin olub-olmamasından asılı olmayaraq Sığortalının Sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan belə şərtlərə əməl etməməsi;

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları		
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 18 / 19	

27.3. yerinə yetirilmədiyi təqdirdə sığorta hadisəsinin baş verməsinə və ya zərərin həcmının artmasına gətirib çıxaran, Sığortalı tərəfindən Sığorta müqaviləsinə, bu Qaydalara və ya qanunvericiliyə əsasən ona həvalə edilən öhdəlik və şərtlərin yerinə yetirilməməsi. Bu halda Sığortaçının verməməyə haqlı olduğu sığorta ödənişinin məbləği, belə yerinə yetirilməmənin sığorta hadisəsinin baş verməsinə və ya zərərin həcmının artmasına təsir dərəcəsinə müvafiq olmalıdır.

27.4. Sığortalının, müvafiq hallarda zərərçəkənin sığorta hadisəsinin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə sığorta hadisəsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətməsi;

27.5. Sığorta müqaviləsi və ya qanunla hərbi risklərin sığortalanması nəzərdə tutulmadıqda hadisənin baş verməsinin hərbi əməliyyatlar və ya hərbi xarakterli tədbirlər hesab edilən halların nəticəsi olması;

27.6. Sığortalının sığortalanmış maşın və avadanlığa dəyən zərərin qarşısını almaq və ya həcmi azaltmaq üçün lazımı və mümkün tədbirləri görmək iqtidarında olduğu halda, həmin tədbirləri qəsdən görməməsi; bu zaman sığorta ödənişindən o həcmdə imtina edilə bilər ki, Sığortalı mümkün tədbirləri görmüş olsaydı, zərərin miqdarı həmin həcmdə azalmış olardı;

27.7. Sığortaçının sığorta hadisəsinin baş verməsi səbəblərini araşdırmasına Sığortalı tərəfindən maneçilik törədilməsi;

27.8. Sığortalının zərərin əvəzini tam olaraq zərər dəyməsində təqsirli olan şəxsdən alması; zərər vuran zərərin əvəzini qismən ödəmiş olduqda sığorta ödənişindən ödənilmiş məbləğ həcmində imtina edilir;

27.9. baş vermiş hadisənin Sığorta müqaviləsinə görə sığorta hadisəsi hesab edilməməsi;

27.10. sığorta hadisəsinin sığorta haqqının tam və ya onun ilk hissəsinin ödənilməsi müddəti başa çatdıqdan sonra baş verməsi halında sığorta haqqı ödənilməmiş olduqda;

27.11. sığorta hadisəsinin sığorta haqqının növbəti hissəsinin müqavilədə nəzərdə tutulmuş ödənilməsi müddəti başa çatdıqdan 15 gün sonra baş verməsi halında sığorta haqqının müvafiq hissəsi ödənilməmiş olduqda;

27.12. sığorta hadisəsinin bu Qaydaların 13.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş halda Sığortaçının müəyyən etdiyi müddətin başa çatmasından 3 gün sonra baş verməsi halında sığorta haqqının müvafiq hissəsi ödənilməmiş olduqda.

27.13. Sığortalının, həmçinin onun nümayəndəsinin qəsd və ya texniki təhlükəsizlik qaydalarını kobud şəkildə pozması;

27.14. Sığorta hadisəsinin xarakteri bunu tələb etməsinə baxmayaraq, Sığortalı tərəfindən həmin hadisə barədə səlahiyyətli dövlət orqanlarına məlumat verilmədikdə;

27.15. Sığorta hadisəsinin baş verməsi faktı səlahiyyətli orqan tərəfindən təsdiq edilmədikdə;

27.16. Sığortalı tərəfindən yanğın və təhlükəsizlik texnikası qaydalarının qəsdən pozulması.

Maddə 28. Sığorta ödənişinin verilməsi, yaxud sığorta ödənişini verməkdən imtina olunması haqqında qərarın qəbul edilməsi müddəti, sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi qaydası

28.1. Sığortaçı sığorta ödənişinin verilməsi, yaxud sığorta ödənişini verməkdən imtina olunması haqqında qərarı bu Qaydaların 25-ci maddəsində göstərilən sənədlərin təqdim edildiyi andan 30 iş günü ərzində qəbul edir.

Podratçının maşın və avadanlığının sığortası qaydaları		
CPM Insurance Policy wording	Səhifə 19 / 19	

28.2. Qanunvericiliklə və bu Qaydalarla müəyyən edilmiş sığorta ödənişinin verməkdən imtina halları istisna olmaqla, Sığortaçı və yaxud Sığortaçının təyin etdiyi ekspert sığorta hadisəsi ilə əlaqədar bütün sənədləri aldıqdan sonra ödəniş aparılmasının forması, qaydası və sair əlaqədar məlumatları əks etdirən ödənişə əsas verən sənədi (sığorta aktı, razılaşma, protokol və s.) tərtib edir və razılaşdırmaq üçün bu sənədi Sığortalıya və/və yaxud Faydalanan şəxsə təqdim edir.

28.3. Sığortalı və/və yaxud Faydalanan şəxs ödənişə əsas verən sənədi imzaladıqdan sonra, onu Sığortaçıya qaytarır və Sığortaçı ödənişə əsas verən sənəddə başqa müddət nəzərdə tutulmadıqda bu sənədi aldığı gündən etibarən 30 (otuz) iş günü ərzində sığorta ödənişini həyata keçirir.

Maddə 29. Qismən sığorta

Sığorta məbləği maşın və ya avadanlığın sığorta dəyərindən az olduqda, sığorta ödənişi sığorta məbləğinin maşın və ya avadanlığın sığorta dəyərinə olan nisbətində ödənilir. Əgər sığorta predmeti birdən çox maşın və avadanlıqdan ibarədirsə, bu şərt onların hər birinə ayrı-ayrılıqda tətbiq ediləcəkdir.

Maddə 30. Sığorta müqaviləsinin şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə və ya lazımi qaydada yerinə yetirilməməsinə görə tərəflərin məsuliyyəti

Sığorta müqaviləsinin şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə və ya lazımi qaydada yerinə yetirilməməsinə görə tərəflər bir-birləri qarşısında Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti daşıyırlar.

Maddə 31. Mübahisələrin həlli qaydası

Sığortaçı ilə Sığortalı arasında sığorta müqavilələri ilə bağlı olan mübahisələr danışıqlar yolu ilə, razılaşma əldə olunmadıqda isə, Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi tətbiq olunmaqla Azərbaycan Respublikasının müvafiq məhkəmələrində həll olunur.

Maddə 32. Sığorta müqaviləsində əlavə şərtlərin nəzərdə tutulması

Sığortalı və sığortaçı bu Qaydalarla müəyyən olunmuş müddəa və şərtlərdən fərqli olan, qanunvericilicinin imperativ normalarına zidd olmayan şərtlər barədə razılığa gələ bilərlər.